Omgevingsdienst Regio Nijmegen
Postbus 1603
6501 BP Nijmegen

Ons kenmerk	Datum
2022.1114	14 november 2022
Betreft	Bijlage(n)
Zienswijze ontwerp omgevingsvergunning met zaaknummer W.Z20.102012.01	-

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij maakt de vereniging van rivierwaterbedrijven RIWA, gevestigd te Nieuwegein, gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze kenbaar te maken op de ontwerp omgevingsvergunning d.d. 4 oktober 2022 met zaaknummer W.Z20.102012.01. Deze ontwerp beschikking raakt de belangen van de volgende leden van RIWA:

- Waternet, gevestigd te Amsterdam
- Evides N.V., gevestigd te Rotterdam
- Oasen, gevestigd te Gouda
- Dunea, gevestigd te 's-Gravenhage

De ontwerpbeschikking strekt tot het verlenen van een omgevingsvergunning als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) aan K3 Delta B.V. (OLO-nummer 5002087) op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder e. (3° het in werking hebben van een inrichting) te verlenen voor het wijzigen van het voorschrift 2.4.1 van het besluit van 3 december 2007, kenmerk MPM9915, zoals beschreven in hoofdstuk "Wijziging acceptatiecriteria" van dit besluit. De activiteiten van de inrichting betreffen het storten van baggerspecie op locatie de Kaliwaal. Baggerspecie wordt aangemerkt als een (bedrijfs)afvalstof.

Rekening houden met innamepunt oppervlaktewater voor drinkwaterbereiding

De leden van RIWA winnen direct of indirect, door middel van het oppompen van oevergrondwater, water uit rivieren ten behoeve van de productie van drinkwater. Zowel langs het Amsterdam-Rijnkanaal bij Nieuwersluis als langs het Lekkanaal bij Nieuwegein, beiden benedenstrooms van de Kaliwaal gelegen, wordt oppervlaktewater ingenomen voor de bereiding van drinkwater door Waternet. Tevens onttrekt Dunea oppervlaktewater uit de Lek bij Bergambacht en onttrekt Oasen oevergrondwater op diverse plekken langs de Lek, allen benedenstrooms van de Kaliwaal. Ook het innamepunt Haringvliet van Evides N.V. ligt benedenstrooms van de Kaliwaal. Uit bijlage 1 blijkt dat rekening is gehouden met een innamepunt van oppervlaktewater, al is niet duidelijk welke. Door de opmerking dat de Kaliwaal niet in een grondwaterbeschermingsgebied ligt lijkt het alsof er uitsluitend rekening is gehouden met de drinkwaterfunctie van grondwater. RIWA stelt voor om de zin "*Hierbij wordt opgemerkt dat de Kaliwaal niet*

in een grondwaterbeschermingsgebied (drinkwater) ligt terwijl wel aan de invloed op het drinkwater is getoetst" te schrappen.

Indicatieve drinkwaterrichtwaarde gebruiken bij immissietoets

In bijlage 1 staat dat wordt voldaan aan alle stappen van de immissietoets, waaronder: $C_{drinkwaterinnamepunt} \leq$ drinkwaternorm of $\Delta C_{drinkwaterinnamepunt} \leq$ meetnauwkeurigheid en dus niet aantoonbaar. Aangezien de immissietoets is uitgevoerd voor 29 september 2022 is er nog geen rekening gehouden met het advies van het RIVM[1], aangeboden aan de Tweede Kamer per brief van de ministers van Infrastructuur en Waterstaat en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat op 19 oktober 2022[2], om de concentraties PFAS in drinkwater dat van rivierwater wordt gemaakt te verlagen. Het RIVM adviseert dat mensen via drinkwater niet meer PFAS binnenkrijgen dan 20 procent van de gezondheidskundige grenswaarde. De reden hiervoor is dat mensen de overige 80 procent via andere bronnen kunnen binnenkrijgen. Bij ruim de helft van de metingen in drinkwater van rivierwater is dit aandeel nu hoger dan 20 procent van de gezondheidskundige grenswaarde. Het RIVM leidde een indicatieve drinkwaterrichtwaarde af van 4,4 ng PEQ/l (PFOA-equivalenten per liter). De minister van IenW heeft deze geadviseerde richtwaarde van het RIVM overgenomen[2]. Deze richtwaarde wordt gebruikt bij het beoordelen van lozingen, om zo de innamepunten van de drinkwaterwinningen te beschermen.

De achtergrondconcentratie voor PFOS waarmee is gerekend in de immissietoets is 5 ng/l of 10 ng PEQ/l. Dit is reeds ruim tweemaal de indicatieve drinkwaterrichtwaarde. De achtergrondconcentratie voor PFOA waarmee is gerekend in de immissietoets is 2,7 ng PEQ/l, oftewel 61% van de indicatieve drinkwaterrichtwaarde. Samen liggen de achtergrondconcentraties van PFOS en PFOA op 2,9 maal de indicatieve drinkwaterrichtwaarde: dit is niet acceptabel. Voor Etfosaa en Mefosaa is niet bekend wat de zogenaamde Relatieve Potentie Factoren zijn waarmee PFOA-equivalenten kunnen worden berekend. RIWA stelt zich op het standpunt dat de indicatieve drinkwaterrichtwaarde in de immissietoets moet worden gehanteerd als de daarin genoemde drinkwaternorm, zoals bij de beoordeling van waterwetvergunningen gebruikelijk is. Verder is het naar onze mening zaak dat alle normen voor oppervlaktewater worden gehaald, dus ook de 0,65 ng/l JG-MKN voor PFOS. Het past niet dat bij normoverschrijding nog emissies worden toegestaan, ook geen re-emissies vanuit baggerspecie. De (re-) emissies van PFAS, waaronder PFOA en PFOS, moeten worden geminimaliseerd.

Betrekken drinkwaterbedrijven bij verlenen omgevingsvergunning

In het Handboek Immissietoets staat "*Wanneer uit de immissietoets blijkt dat de voorgenomen lozing negatieve effecten op een waterwinlocatie kan hebben, dan moet de initiatiefnemer al in de fase van het vooroverleg het betreffende drinkwaterbedrijf informeren over de voorgenomen lozing.*" RIWA constateert dat er geen vooroverleg met het betreffende drinkwaterbedrijf heeft plaatsgevonden. Wellicht komt dit doordat de conclusie is getrokken dat wordt voldaan aan alle stappen van de immissietoets. Zoals wij hierboven aanvoeren is naar mening van RIWA hier echter niet aan voldaan en had het betreffende

[1] PFAS in Nederlands drinkwater vergeleken met de nieuwe Europese Drinkwaterrichtlijn en relatie met gezondheidskundige grenswaarde van EFSA
[2] https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2022Z19862&did=2022D42648

Groenendael 6, 3439 LV NIEUWEGEIN, ● E: riwa@riwa.org ● www.riwa-rijn.org
Bezoekadres: Ampèrebaan 4, 3439 MH NIEUWEGEIN

drinkwaterbedrijf geïnformeerd moeten worden. Relevant hierbij is dat de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening een dwingende reden van groot openbaar belang is dat door bestuursorganen standaard moet worden meegewogen bij het voorbereiden en nemen van besluiten (zorgplicht van art. 2 Drinkwaterwet). RIWA beveelt daarom aan om ook in geval van twijfel of de voorgenomen lozing negatieve effecten op een waterwinlocatie kan hebben het betreffende drinkwaterbedrijf te informeren.

Er moet worden gestreefd naar een nullozing van PFAS

De duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening is leidend bij de uitoefening van de bevoegdheden en toepassing van wettelijke voorschriften. Daarbij geldt - uitgaande van de preventieladder voor de bescherming van drinkwaterbronnen - het uitgangspunt dat verontreinigingen of risico's moeten worden voorkomen (Beleidsnota Drinkwater 2021-2026). Daarom is het noodzakelijk dat de beschikking aldus wordt ingericht dat deze inzicht geeft in de aard en omvang van alle voor de drinkwatervoorziening van belang zijnde stoffen die (kunnen) worden geloosd, alsmede dat de aanwezigheid van deze (bekende en onbekende) stoffen tijdig aan de bron wordt onderkend, de daarbij behorende risico's op de juiste wijze worden getoetst en vervolgens adequate (bron)maatregelen worden genomen. Daarbij moet steeds aantoonbaar worden gestreefd naar een nullozing van PFAS (en andere stoffen waarvoor een saneringsinspanning Z geldt). RIWA is van mening dat het voorgaande onvoldoende is geborgd in de beschikking en dat het belang van de drinkwatervoorziening in onvoldoende mate tot uitdrukking is gebracht in de vergunning en de voorschriften die hieraan zijn verbonden.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Directeur RIWA-Maas